

MMO Koskenniemi Eero(SM),
Johansson Elina(SM)

10.09.2015

Asia

EU; OSA; Muuttoliiketilanne; Euroopan unionin toimet ja tuleva työskentely

Kokous

Oikeus- ja sisäasiat -neuvosto 14.09.2015

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Eurooppaan suuntautuvan muuttoliikkeen merkittävän kasvun seurauksena ylimääräisen OSA-neuvoston tarkoituksena on saada kattava tilanneselvitys muuttoliikkeen suuruudesta, sen aiheuttamista paineista eri jäsenmaissa sekä EU:n virastojen sekä eri kansainvälisten ja alueellisten järjestöjen ja toimijoiden roolista.

Kokouksessa pohditaan muuttoliikkeestä aiheutuvia EU:n nykyisiä ja tulevia toimia erityisesti komission tuoreiden (9.9.2015) esitysten valossa.

Suomen kanta

Unionin alueelle suuntautuva hallitsematon muuttoliike aiheuttaa jäsenvaltioille yhä kasvavia ongelmia, joiden hallitsemiseksi tarvitaan yhteisiä unionitason toimenpiteitä.

Suomi edellyttää määrätietoisia, vaikuttavia sekä tehokkaasti toimeenpantavia toimia kaikilla politiikkasektoreilla, jotta muuttoliike saadaan unionin alueella hallintaan.

- Tehokkaat palautukset:

Suomi pitää välttämättömänä tehokasta ja toimivaa palautuspolitiikkaa. Kaikki laittomasti EU:n alueelle saapuvat tulee rekisteröidä. Laittomista maahantulijoista tulee erottaa nopeasti kansainvälistä suojelua tarvitsevat ja muut on tehokkaasti ja pikaisesti palautettava lähtö- tai kauttakulkumaihin.

- Ihmissalakuljettajien toiminnan estäminen:

Suomi pitää välttämättömänä, että ihmissalakuljetuksen vastainen toimintasuunnitelma pannaan tehokkaasti täytäntöön. Ihmissalakuljetukseen on puututtava päättäväisesti lisäämällä yhteistyötä EU-virastojen, EU:n jäsenvaltioiden lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten sekä lähtö- ja kauttakulkumaiden viranomaisten kesken.

- Hotspot-toimintamalli:

Suomi pitää välttämättömänä, että komission toimeenpanee riittävän laajasti ja viipymättä EU-virastojen ja jäsenvaltioiden yhteistyötä jäsenvaltioon saapuvien

maahantulijoiden pikaiseksi tunnistamiseksi, rekisteröimiseksi ja sormenjälkien ottamiseksi koskevaa hotspot-toimintamallia.

- Turvallisten alkuperämaiden luettelo.

- Toimet lähtö- ja kauttakulkumaissa:

Suomi näkee välttämättömänä, että lähtö- ja kauttakulkumaissa toteutetaan määrätietoisesti toimenpiteitä kaikilla politiikkasektoreilla niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä muuttoliikkeen hallitsemiseksi.

Hallitusohjelman mukaan turvapaikanhakijoiden EU:n sisäiset siirrot perustuvat vapaaehtoisuuteen.

Sisäisesti siirrettävien turvapaikanhakijoiden kokonaismäärän tulee olla suhteessa niiden valtioiden tilanteeseen, joiden hyväksi järjestelyt tehdään.

Vapaaehtoisuuden pohjalta Suomi on valmis osallistumaan kaikkien jäsenvaltioiden yhdessä sopimaan taakanjakoon ja kantamaan oman osuutensa sen jakoavaimen pohjalta, jota sovellettiin viime kesänä ja jota komissio on tällä viikolla ehdottanut esityksessään tilapäiseksi hätätilajärjestelyksi.

Mahdollisesti sovittavien taakanjakotoimenpiteiden rinnalla tulee Italiaan, Kreikkaan ja Unkariin kohdistaa velvoitteet, joilla valtiot saattavat turvapaikka- ja maahanmuuttojärjestelmänsä nopeasti toimiviksi.

Pääasiallinen sisältö

Komissio julkisti 9.9.2015 uudet ehdotuksensa muuttoliikkeen hallitsemiseksi.

1) Dublin-asetuksen muuttaminen sisäisiä siirtoja koskevaa kriisimekanismia

Komission ehdotuksen mukaan Dublin-asetukseen lisättäisiin pysyvää sisäisten siirtojen kriisimekanismia koskevat säännökset. Komissio voisi päättää turvapaikanhakijoiden siirtämisestä EU-jäsenmaasta toiseen delegoidulla säädöksellä. Edellytyksenä mekanismin käyttöön ottamiselle olisi, että Dublin-asetuksen soveltaminen on hakijoiden suuresta määrästä johtuvan äärimmäisen turvapaikkajärjestelmää kohdanneen paineen vuoksi vaarantunut.

Komissio määräisi, kuinka monta henkilöä siirrettäisiin kuhunkin jäsenvaltioon. Siirrettävien määrä ei saisi ylittää 40 % päätöstä edeltävien 6 kk aikana tehdyistä turvapaikkahakemuksista ko. jäsenmaassa. Komissio ottaisi huomioon kv. suojelua hakeneiden määrän suhteessa väestöön, jäsenmaan vastaanottokyvyn ja sen osallistumisen vastuunjakoon aikaisemmin.

Sisäisesti siirrettävien henkilömäärä jaettaisiin jäsenmaittain käyttämällä ehdotuksessa määriteltä jakoavainta (väestö 40 %, bruttokansantuote 40 %, turvapaikanhakijoiden keskiarvo viimeiseltä viideltä vuodelta 10 % ja työttömyysaste 10 %.)

Komission päätös ei tulisi voimaan, jos EP ja neuvosto kummatkin vastustaisivat päätöksen voimaantuloa kuukauden sisällä tiedoksisaamisesta.

Esitykseen sisältyy mahdollisuus, jonka mukaan jäsenmaa voitaisiin komission suostumuksella poikkeuksellisessa tilanteessa joko osittain tai kokonaan vapauttaa vuoden ajaksi velvollisuudestaan osallistua sisäisiin siirtoihin. Jäsenvaltion tulisi tällöin suorittaa EU-budjettiin 0,002 prosentin bruttokansantuotetta vastaava summa, tai osittaisen vapauttamisen tilanteessa tätä vastaava suhteellinen osuus bruttokansantuotteesta.

Sisäisiä siirtoja sovellettaisiin kansalaisuuksiin, joihin kuuluvista vähintään 75 %:lle on myönnetty turvapaikka tilastojen mukaan. Jäsenmaa voisi ilmaista preferenssinsä, millaisia hakijoita haluaisi. Monet ehdot kuten hätätilamekanismissa, esim. että siirtävä jäsenvaltio määrää ketä siirretään, vastaanottava valtio voi kieltäytyä vain kansallisen turvallisuuden, yleisen järjestyksen perusteella tai poissulkemislausekkeen soveltamisen johdosta.

2) Tilapäisen hätätilamekanismin laajentaminen

Komissio ehdottaa, että tilapäinen hätätilamekanismi otettaisiin käyttöön Italian, Kreikan ja Unkarin hyväksi. Kyse olisi uusista toimenpiteistä saman hätätilamekanismin nojalla, jonka mukaisista toimenpiteistä sovittiin aiemmin tänä vuonna Italiassa ja Kreikassa turvapaikkahakemuksen jättäneiden henkilöiden siirtämiseksi EU:n sisällä.

Komissio perustelee mekanismin laajentamista sillä, että Länsi-Balkanin reittiä pitkin Unkariin saapuvien määrä on merkittävästi kasvanut ja on aiempaa todennäköisempää, että reittiä pitkin saapuvat henkilöt ovat kansainvälisen suojelun tarpeessa. Komissio katsoo, että lisätoimenpiteiden käyttöönotto Italian, Kreikan ja Unkarin hyväksi on perusteltua ja oikeutettua em. maihin kohdistuvan jatkuvan muuttoliikepaineen vuoksi.

Komission esitys vastaa siirtoprosessin osalta pitkälti aiempaa komission Italiaa ja Kreikkaa koskenutta esitystä.

Komissio ehdottaa, että Italiasta siirrettäisiin 15 600 henkilöä, Kreikasta 50 400 henkilöä ja Unkarista 54 000 henkilöä eli yhteensä 120 000 henkilöä. Henkilömäärä jaettaisiin jäsenmaiden kesken jakoavaimen (distribution key) mukaisesti (väkiluku, bruttokansantuote, turvapaikkahakemusten määrä suhteessa väkilukuun sekä työttömyysaste). Jakoavain olisi Suomen osalta 2,00 % eli yhteensä 2 398 henkilöä (Italiasta 312 henkilöä, Kreikasta 1007 henkilöä ja Unkarista 1079). Tilapäinen hätätilamekanismi olisi voimassa kaksi vuotta.

Vastaanottaville jäsenvaltioille annettaisiin turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) kautta kertaluontoinen 6 000 euron tuki kutakin niiden alueelle siirrettyä henkilöä kohden. Myös Italia, Kreikka ja Unkari saisivat siirrettyä henkilöä kohti 500 euron kertaluonteisen tuen.

Esitykseen sisältyy mahdollisuus, jonka mukaan jäsenmaa voitaisiin komission suostumuksella poikkeuksellisessa tilanteessa joko osittain tai kokonaan vapauttaa vuoden ajaksi velvollisuudestaan osallistua sisäisiin siirtoihin. Jäsenvaltion tulisi tällöin suorittaa EU-budjettiin 0,002 prosentin bruttokansantuotetta vastaava summa, tai osittaisen vapauttamisen tilanteessa tätä vastaava suhteellinen osuus bruttokansantuotteesta.

3) EU:n yhteinen turvallisten alkuperämaiden luettelo

Komissio ehdottaa, että otettaisiin käyttöön EU:n yhteinen turvallisten alkuperämaiden luettelo. Ehdotetun asetuksen mukaan (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo, Makedonia, Montenegro, Serbia, Turkki) pidettäisiin turvapaikkahakemuksia käsiteltäessä ns. turvallisina alkuperämaina, jolloin ko. maiden kansalaisten hakemukset voitaisiin käsitellä ns. nopeutetussa turvapaikkamenettelyssä. Maat voisivat ottaa luetteloonsa myös muita maita näiden seitsemän maan lisäksi.

4) EU:n palauttamista koskeva toimintasuunnitelma

Komission ehdotus koostuu kolmesta välittömän ja keskipitkän aikavälin toimenpiteitä sisältävästä kokonaisuudesta:

- A) EU-järjestelmän tehokkuuden lisääminen laittomien maahantulijoiden palauttamiseksi
- B) Yhteistyön vahvistaminen kolmansien lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa takaisinotossa
- C) Ennaltaehkäisy ja tietoisuuden kasvattaminen

Esityksessä korostetaan vapaaehtoisen paluu merkitystä ja edellytetään, että jäsenvaltiot tehostavat tätä toimintaa. Toimeenpanossa voidaan osaltaan hyödyntää AMIF-rahaston tukea. AMIF:in toimeenpano-ohjelman mukaan rahastosta tuetaan mm. vapaaehtoisen paluun järjestelmän kehittämistä, uudelleenkotoutumistukijärjestelmän kehittämistä, maastapoistamismenettelyjen kehittämistä sekä paluun ja uudelleenkotoutumisen jälkiseurantaa.

5) EU:n ulkosuhteet, Trust Fund

Komission tiedonannossa listataan suurimmaksi osaksi jo olemassa olevia toimia tai esitetään lisäresurssien ohjaamista nykyisiin yhteistyöohjelmiin. Merkittävin uusi aloite on 2 miljardin euron Trust Fund, joka esitetään perustettavaksi Vallettan huippukokouksessa.

Tiedonannossa keskitytään pakottavan muuttoliikkeen taustasyihin puuttumiseen, ensisijaisena tavoitteena Syyrian ja Irakin sotien päättymisen. Tiedonannossa listataan EU:n rahallista tukea humanitääriseen apuun ja vakaustoimiin alueella. Syyrian konfliktin osalta on tärkeää koordinoita toimintaa erityisesti YK-järjestelmän, ja sen alueellisen yhteissuunnitelman (humanitaarisen avun ja yhteisöjen kantokyvyn tuen yhdistävä Regional Refugee & Resilience Plan 2015-2016, 3RP) kanssa.

Yhteistyö Turkin kanssa on tärkeässä roolissa: rahallista tukea kasvatetaan (mm. Instrument for Pre-Accession Assistancin kautta), luodaan uusi erillinen vuoropuhelu sekä EU:n tukema muuttoliikkeen hallintaohjelma. Yhteistyötä Turkin kanssa tiivistetään myös mm. rajanvalvonnan ja rikostorjunnan alalla.

EU on aloittamassa Länsi-Balkanilla uuden alueellisen tukiohjelman, joka tähtää viranomaisten maahanmuuttoalan kapasiteetin vahvistamiseksi. Komissio pohtii myös maakohtaisen tuen antamista erityisesti pakolaisten ja siirtolaisten suojelun ja siihen liittyvien kapasiteettien parantamiseksi.

Afrikassa EU jatkaa vahvaa tukeaan Libyan kansallisen yhtenäisyyden hallituksen muodostamisprosessille. Nigerissä ja Malissa tuetaan viranomaisia myös YTPP-missioiden avulla, ja Nigeriin perustetaan monitoimikeskus, joka antaa tukea ja tietoa sekä kauttakulku- että kotiin palaaville siirtolaisille. EU arvioi parhaillaan, miten se

aikoo kehittää yhteistyötä Eritrean kanssa laittoman maahanmuuton vastaisessa toiminnassa. Eritrean kanssa on sovittu uudesta 200 MEUR kehitysyhteistyöohjelmasta.

Tiedonannossa mainitaan, että komissio aikoo kehittää uuden, kehityspainotteisen lähestymistavan muuttoliikkeeseen, joka kulkisi käsi kädessä humanitaarisen avun kanssa. Alueelliset kehitys- ja suojeluohjelmat (RDPP) mainitaan tässä yhteydessä. Suomi osallistuu Pohjois-Afrikan RDPP-ohjelmaan yhteensä 2,75 MEUR rahoituksella.

Myös YTPP-toiminnan osalta tiedonannossa listataan olemassa olevia operaatioita: ihmissalakuljetuksen vastaisen työn alla mainitaan EU NAVFOR MED ja EUCAP Sahel Niger ja Mali (mandaattien laajentaminen; Nigerissä jo tehty, Malin osalta harkittavana). Tiedonannossa viitataan jatkopohdintoihin uusista missioista Sahelin alueella ja Afrikan Sarvessa, mutta konkreettisia ehdotuksia ei mainita.

Ulkosuhteiden alalla halutaan myös tiivistää yhteistyötä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa palautus- ja takaisinotto toiminnan tehostamiseksi. Halutaan keskittyä olemassa olevien takaisinottosopimusten toimeenpanoon, keskeneräisten sopimusten loppuunsaattamiseen, ja myös käytännön yhteistyöhön palautusten helpottamiseksi.

Koska lähtömaat ja -syyt ovat erilaisia tulee ratkaisuja hakea maa- ja aluekohtaisesti. Lähtöalueiden ja – maiden omaa vastuuta ja aloitteellisuutta ei pidä unohtaa. EU:n eri instrumenttien toiminnan välinen yhteensovittaminen tulee varmistaa samoin kuin toimien koordinoiminen muiden kansainvälisten ja alueellisten toimien kanssa.

Trust Fund

Afrikan muuttoliikkeen osalta komissio esittää uuden Trust Fundin perustamista (Emergency Trust Fund for Stability and addressing root causes of irregular migration and displaced persons in Africa) maahanmuuton lähtösyihin vaikuttamiseksi. Rahastoon suunnitellaan kolme rahoitusikkunaa: Sahelin ja Tšad-järven alueilla (750 MEUR), Afrikan sarvi (750 MEUR) ja Pohjois-Afrikka (260 MEUR) ja sen kokonaissummaksi suunnitellaan 2 miljardia euroa. Jäsenmailta toivotaan kerättävän 200 MEUR. Jäsenmaiden pää- ja kehitysministerit tulevat saamaan lähipäivinä asiaa koskevan kirjeen. Tavoitteena on saada tarvittavat menettelyt päätökseen ennen Vallettassa marraskuussa järjestettävää huippukokousta.

Rahastolla pyritään saamaan lisää näkyvyyttä, paikkaamaan kehitysyhteistyön aukkoja ja nopeuttamaan varojen liikkeelle saamista. Kohdealueita tuetaan sosioekonomisten mahdollisuuksien kehittämisessä ja muuttoliikkeen hallinnassa. Kaikki jäsenmaat pääsevät mukaan rahoitusikkunoiden johtoryhmiin, mutta puheoikeus vain rahoituksen kautta. Jäsenmaat saisivat puheoikeuden 3 MEUR rahoituksella.

Suomi suhtautuu alustavan myönteisesti rahaston perustamiselle. Rahaston hallintomodaliteeteista tulee kuitenkin käydä vielä tarkempi keskustelu jäsenmaiden ja komission välillä ennen kuin Suomi ilmaisee lopullisen kantansa. Samaan aikaan EU suunnittelee ohjaavansa rahoitusta lähtö- ja kauttakulkumaihin myös muita kanavia pitkin esim. Afrikan Sarven RDPP (Regional Development and Protection Programme).

Muuttovirrat Eurooppaan

Eurooppaan suuntautuu tällä hetkellä suurin muuttopaine toisen maailmasodan jälkeen. Ilmiössä on kyse on toisaalta EU:hun kohdistuvista sekoittuneista muuttovirroista (mixed

migration) ja toisaalta EU:n sisällä tapahtuvasta edelleen liikkumisesta. Turvapaikanhakijoiden määrä Euroopassa kasvoi selvästi jo vuonna 2014, jolloin EU- ja ETA-maihin tuli 40 % enemmän hakijoita kuin edellisvuonna, (n. 660 000) hakijaa.

Tämänhetkinen Eurooppaan kohdistuva maahanmuutto on pääasiassa seurausta Lähi-idän pakolaiskriisistä. Afrikan Sarven ja Saharan etelänpuoleisen Afrikan muuttoliike ei ole uusi ilmiö ja sen syyt ovat myös osittain konflikteissa mutta myös mm. ilmastonmuutoksessa ja toimeentulomahdollisuuksien puutteessa.

Eniten turvapaikkahakemuksia vuonna 2014 vastaanottivat Saksa (202 815), Ruotsi (81 325), Italia (64 625) ja Ranska (64 310). Tänä vuonna ensimmäisellä vuosineljänneksellä eniten turvapaikkahakemuksia rekisteröitiin Saksassa (73 100 hakijaa; 40 % kaikista EU-28:n hakijoista), Unkarissa (32 800), Italiassa (15 205), Ranskassa (14 775) ja Itävallassa (9 710). Tämän jälkeen määrät ovat nousseet selvästi. Pelkästään kesäkuussa EU- ja ETA-maissa jätettiin lähes 100 000 hakemusta, miltei kaksinkertainen määrä edellisvuoden kesäkuuhun verrattuna.

Vuonna 2014 Välimeren yli tuli nelinkertainen määrä ihmisiä edellisvuoteen verrattuna, yhteensä 218.000. Luvut ovat selvässä kasvussa ja elokuun 2015 loppuun mennessä jo yli 300 000 pakolaista tai siirtolaista on ylittänyt Välimeren. Välimerellä painopiste on siirtynyt keskiseltä Välimereltä (Libya-Italia) itäiselle Välimerelle (Turkki-Kreikka). Keski-Välimeren reitti on edelleen pääväylä Afrikan sarvesta ja Länsi-Afrikasta tuleville ihmisille. UNHCR:n mukaan kuitenkin suurin osa meriteitse EU-alueelle saapuvista on kv. suojelun tarpeessa olevia. Kulkureittien vaarallisuus on vakava ongelma. Tänä vuonna yli 2700 ihmistä on kuollut tai kadonnut Välimerellä, viime vuonna kokonaismäärä oli 3500.

Itäisen reitin kasvu näkyy Kreikan vastaanottotilanteessa. Kreikkaan saapui elokuun 2015 puoliväliin mennessä lähes 160 000 ihmistä, mikä on yli viisinkertainen kasvu verrattuna edellisvuoteen (pelkästään heinäkuussa 55 000 henkilöä).

Kreikasta suuri osa tulijoista jatkaa matkansa Länsi-Balkanin kautta edelleen muihin EU-maihin. Suurin paine kohdistuu Unkariin, joka vastaanottaa väestömäärään nähden eniten turvapaikanhakijoita EU:ssa. Maahan on saapunut vuonna 2015 jo 150 000 ihmistä.

EU:n toimet

EU:n yhteisistä toimista Välimeren tilanteeseen vastaamiseksi sovittiin huhtikuussa 2015 pidetyssä ylimääräisessä Eurooppa-neuvoston kokouksessa. Komissio antoi toukokuussa tiedonannon Euroopan muuttoliikeagendasta, johon yhdistyvät EU:n yhteiset välittömät ja pitkän aikavälin toimenpiteet maahanmuuttovirtojen hallitsemiseksi

Kesäkuussa pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa sovittiin muun muassa vuoropuhelun vahvistamisesta kumppanimaiden kanssa, toimenpiteistä palauttamis- ja takaisinotto politiikan tehostamiseksi mukaan lukien EU:n sisäiset ja ulkosuhdetoimet sekä 20 000 kiintiöpakolaisen uudelleensijoittamisesta ja 40 000 turvapaikanhakijaa koskevista tilapäisistä ja poikkeuksellisista sisäisistä siirroista Kreikasta ja Italiasta muihin jäsenvaltioihin. Sisäministerit pääsivät heinäkuussa sopuun yhteensä 22 504 kiintiöpakolaisen uudelleensijoittamisesta. Sisäisten siirtojen osalta tavoitetta ei täysin saavutettu, sillä jäsenmaat sopivat 20.7. pidetyssä neuvoston kokouksessa yhteensä 32 256 henkilön siirtämisestä kahden vuoden aikana. Tarkoitus on päästä tavoitteeseen vuoden loppuun mennessä.

Italiaan ja Kreikkaan perustetaan lisäksi monialaiset käsittelykeskukset (hotspots). Frontex, EASO ja Europol työskentelevät yhdessä painopistealueen jäsenvaltioissa tunnistaakseen, rekisteröidäkseen ja ottaakseen sormenjäljet alueelle saapuvista maahantulijoista nopeasti. Hotspot -toimintamalli voidaan käynnistää jäsenmaan pyynnöstä komission yhdessä virastojen kanssa tekemän kokonaistilannearvion jälkeen. Komissio voi myös ehdottaa paineen alla olevalle jäsenmaalle hotspot -toimintamallin toimeenpanoa.

Ihmissalakuljetus ja sen yhä vaarallisemmat muodot ovat lisääntyneet erityisesti merireiteillä. Ihmissalakuljetukseen pyritään puuttumaan lisäämällä yhteistyötä jäsenmaiden ja kolmansien maiden välillä.

Vuoropuhelun edistämiseksi Afrikassa sijaitsevien kolmansien maiden kanssa järjestetään muuttoliikeaiheinen päämiestason huippukokous Vallettassa 11–12.11.2015. Huippukokouksen tarkoituksena on sopia yhteisistä välittömän ja pitkän aikavälin toimenpiteistä, joilla voidaan vastata nykyiseen muuttoliiketilanteeseen.

Länsi-Balkanin maahantuloreitin haasteista tullaan järjestämään korkean tason konferenssi tämänhetkisten tietojen mukaan 5.-6.10.2015. Unkari on tarjoutunut isännöimään konferenssia Budapestissa.

Osana EU:n kokonaisvaltaisia toimia päätettiin perustaa sotilaallinen EUNAVFOR MED-kriisinhallintaoperaatio Välimerelle. Operaation tavoitteena on ihmiskuljetus- ja ihmiskauppaverkostojen liiketoimintamallin häiritseminen sekä siten laittoman maahanmuuton vähentäminen. Lisäksi EU-tasolla pyritään vahvistamaan jo olemassa olevia Afrikan siviilikriisinhallintamissioita lähtö- ja kauttakulkumaissa. Esim. EUCAP Sahel Niger-mission on jo vahvistettu ihmiskuljetuksen vastaisen työn osalta.

Suomen osallistuminen EU:n toimiin

Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n pyrkimyksiin hallita maahanmuuttovirtoja mm. rajavalvontaa vahvistamalla, turvapaikkamenettelyä tehostamalla ja tiiviillä yhteistyöllä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa. Suomi osallistuu Välimeren kriisinhallintaoperaation, uudelleensijoittamisen ja sisäisten siirtojen, Frontexin koordinoimien yhteisoperaatioiden sekä kehitysyhteistyön kautta.

Suomi osallistuu turvapaikanhakijoiden sisäisiin siirtoihin ottamalla vastaan 792 turvapaikanhakijaa. Suomi on niin ikään mukana uudelleensijoittamishankkeessa sijoittamalla 293 kiintiöpakolaista.

Suomi osallistuu Frontexin koordinoimiin rajavalvontaoperaatioihin asiantuntijoilla ja kalustolla. Suomi osallistuu myös EU:n Pohjois-Afrikan alueelliseen kehitys- ja suojeleuhjelmaan (RDPP) yhteensä 2,75 miljoonalla eurolla vuosina 2015–2017. Suomen kokonaispanokseen voidaan laskea myös tuki muuttoliikkeen lähtö- ja kauttakulkumaille Pohjois-Afrikassa, Afrikan Sarvessa ja Lähi-idässä. Suomi osallistuu omalla rahoitusosuudellaan EU:n komission hallinnoimaan kehitysyhteistyöhön ja humanitaariseen apuun. Suomi päätti elokuussa osallistumisestaan EUNAVFOR MED -operaation esikuntatehtäviin enintään kymmenellä sotilaalla enintään 12 kuukauden määräajaksi.

Suunnittelua jatketaan mahdollisesta osallistumisesta alustarkastusosastolla operaation myöhemmässä vaiheessa. Lisäksi Suomi osallistuu Lähi-idän ja Afrikan muihin sotilaallisiin ja siviilikriisinhallintaoperaatioihin noin 400 sotilaalla ja 14 siviilikriisinhallinta-asiantuntijalla.

Suomi jatkaa aktiivista osallistumistaan kansainväliseen kriisinhallintaan ja korostaa sotilaallisen ja siviili-kriisinhallinnan sekä kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhanvälityksen yhteensovittamista. Siviili-kriisinhallinnan keinoja voidaan hyödyntää Välimeren kriisin ratkaisemisessa.

Ensi sijalla on lähtö- ja kauttakulkumaissa jo toimivien EU:n siviilikriisinhallinta-operaatioiden vahvistaminen ja työkentän täydentäminen. Myös uudentyyppisiä operaatioita on mahdollista harkita yhdessä muiden EU-maiden kanssa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 11.9.2015

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 11.9.2015

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Neuvoston asiakirjaa ei ole vielä saatu.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Eero Koskenniemi, SM/MMO, puh. 0295 488 616
 Elina Johansson, SM/MMO, puh.0295 488 615
 Mika Rytönen, SM/RO, p.0298 3821 203
 Hannele Taavila, SM/PO/, 0295 488 568
 Kalle Kekomäki, SM/KVY, p. 0295 488 252
 Sebastian Gahnström, UM, p. p.0295 351 607

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
